

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum vnus pro alio possit pœnam satisfactoriam explere? 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

autem quod non possit ei sufficiens fieri. Quamuis enim totum suum posse homo Deo debeat, non tamen ab eo exigitur de necessitate salutis, ut totum quod possit, faciat: quia hoc est ei impossibile secundum statum presentis vite, ut totum posse suum in aliquid unum expendat, cum oporteat eum circa multa esse sollicitum. Sed est quedam mensura homini adhibita, quæ ab eo requiritur; scilicet impletio mandatorum Dei: & super ea potest aliquid erogare, ut satisfaciatur.

Ad quartum dicendum, quod quamuis homo non possit tempus præteritum recuperare, potest tamen in futuro recompensare illud quod in præterito fecisse debuisset; quia non debuit debito præcepti totum quod potuit, ut dictum est *.

Ad quintum dicendum, quod originale peccatum, & si minus habeat de ratione peccati, quam actuale, est tamen gravius malum: quia est ipsius humanæ naturæ infectio: & ided per unius hominis puri satisfactionem expiari non potuit, sicut actuale.

ARTIC. II.

Utrum pœnam satisfactoriam possit vnus pro alio explere?

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod pœnam satisfactoriam non possit vnus pro alio explere. Quia ad satisfactionem meritum requiritur. Sed vnus pro altero non potest mereri, vel demereri: cum scriptum sit *, Tu reddes unicuique secundum opera sua. Ergo vnus pro alio non potest satisfacere.

¶ 2 Præterea, Satisfactio contra contritionem & confessionem diuiditur. Sed vnus pro alio non potest confiteri. Ergo nec satisfacere.

¶ 3 Præterea, Vnus pro alio orando etiam sibi meretur. Si ergo aliquis pro alio satisfacere potest, satisfaciendo pro alio, pro se satisfacit; & ita ab eo qui pro altero satisfacit, non exigitur alia satisfactio pro peccatis proprijs.

I 3 ¶ 4 Præ-

53
Tho. 4. d.
20. q. vni
ca. ar. 2.
q. 1.
in corp.
art. et ad
4.
Psal. 61.

¶ 4 Præterea, Si vnus pro alio satisfacere potest, ergo ex quo vnus soluit debitum pœnæ, alius liberatur à debito. Ergo si moriatur postquam pœna sibi debita ab alio suscepta est, statim liberabitur: vel si adhuc puniatur, duplex pœna reddetur eodem peccato, scilicet illius qui satisfacere non potuit, & illius qui punitur in purgatorio.

SED contra, Ad Gal. 6. dicitur, Alter alterius onera portate. Ergo videtur, quòd vnus possit onerantem pro alterius imposita, pro alio portare.

¶ Præterea, Charitas magis potest apud Deum quam apud homines. Sed vnus potest apud homines pro alterius amore debitum eius soluere. Ergo fortius hoc in diuino iudicio fieri potest.

RESPONDEO dicendum, quòd pœna satisfactoria est ad duo ordinata: scilicet ad solutionem debiti, & ad medicinam pro peccato vitando. In quantum ergo est ad medicinam sequentis peccati, satisfactio vnus non prodest alteri: quia ex peccato vnus, caro alterius non domatur, nec ex actibus vnus alius bene agere consuevit, nisi secundum actum in quantum scilicet aliquis per bona opera poterit mereri augmentum gratiæ, quæ efficacissimum remedium est ad vitandum peccatum. Sed hoc per modum meriti magis, quam per modum satisfactionis. Sed quantum ad solutionem debiti, potest pro alio satisfacere, dummodo sit in charitate, vt opera eius satisfactoria esse possint. Nec oportet quòd maior pœna imponatur ei qui pro alterius peccato facit, quam principali imponeretur, vt quidam dicitur hac ratione moti, quòd pœna propria magis nocet quam aliena: quia pœna maxime habet nocentiam satisfaciendi ratione charitatis, qua homo ipsam facit; & quia maior charitas apparet in hoc quòd quis pro altero facit, quam si ipse facit. Ideò minor pœna requiritur in eo qui pro alterius peccato facit, quam in principali requireretur. Vnde dicitur in Vitis Patrum, quòd propter charitatem

qui alterius fratris sui charitate ductus, pœnitentiam fecit pro peccato quod non commiserat, dimissum est etiam ei. Nec etiam exigitur quantum ad solutionem debiti, quod ille pro quo fit satisfactio, sit impotens ad satisfaciendum: quia etiam si esset potens, alio satisfaciente pro ipso, ipse à debito immunis esset. Sed hoc requiritur, in quantum pœna satisfactoria est in remedium. Vnde non est permittendum, quod aliquis pro alio pœnitentiam agat, nisi defectus aliquis appareat in pœnitente: vel corporalis, per quem sit impotens ad sustinendum: vel spiritualis, per quem non sit promptus ad portandam pœnam.

Ad primum ergo dicendum, quod præmium essentialiter redditur, secundum dispositionem hominis: quia secundum capacitatem videntium erit plenitudo visionis diuinæ. Et ideo sicut vnus non disponitur per actum alterius, ita vnus alteri non meretur præmium essentialiter, nisi meritum eius habeat efficaciam infinitam, sicut Christi, cuius merito solo pueri per baptismum ad vitam æternam perueniunt. Sed pœna temporalis pro peccato debita, post culpæ remissionem non taxatur secundum dispositionem eius cui debetur: quia quandoque ille qui est melior, habet maioris pœnæ reatum. Et ideo quantum ad pœnæ remissionem, vnus alteri potest mereri: & actus vnus efficitur alterius mediante charitate, per quam omnes vnus sumus in Christo.

Ad secundum dicendum, quod contritio ordinatur contra culpam, quæ ad dispositionem bonitatis vel malitiæ hominis pertinet: & ideo per contritionem vnus, alius à culpa non liberatur. Similiter per confessionem homo se sacramentis ecclesiæ subiicit, non autem potest vnus sacramentum pro alio accipere; quia in sacramento gratia suscipienti datur, non alij. Et ideo non est similis ratio de satisfactione, contritione, & confessione.

Ad tertium dicendum, quod in solutione debiti attenditur quantitas pœnæ, sed in merito attenditur

charitatis radix : & idèd ille qui ex charitate
 alio meretur, saltem merito congrui, etiam sine
 alio meretur. Non autem qui pro alio satisfacit,
 pro se satisfacit : quia illa quantitas pœnæ non
 cit ad vtrumque peccatum: tamen satisfaciendo
 alio, sibi meretur aliquid maius quàm sit dim
 pœnæ, scilicet vitam æternam.

Ad quartum dicendum, quòd si ipsemet ad aliu
 pœnam se obligasset, non prius à debito esset
 nis, quàm eam soluisset : & idèd pœnam ipse
 tur, quamdiu ille satisfactionem pro eo fecerit
 si non fecerit, tunc vterque est debitor illius pœ
 vnus pro commisso, alius pro omisso : & ita no
 quitur quòd peccatum vnum bis puniatur.

QVÆST. XIV.

*De qualitate satisfactionis, in quinque articulis
 diuisa.*

DEinde considerandum est de qualitate sa
 ctionis.

¶ Er circa hoc quærentur quinque.

¶ Primo, vtrum homo possit de vno peccato
 facere sine alio?

¶ Secundo, vtrum ille qui de omnibus peccatis
 contritus fuit, & postea in peccatum incidit
 de alijs peccatis quæ sibi per contritionem
 missa fuerunt, satisfacere possit, extra charitatem
 existens?

¶ Tertio, vtrum homini postquàm charitatem
 valere incipiat satisfactio præcedens?

¶ Quarto, vtrum opera extra charitatem facta
 alicuius boni meritoria?

¶ Quinto, vtrum opera prædicta valeant ad
 infernalis mitigationem?

ARTIC. I.

*Vtrum homo possit de vno peccato satisfacere
 sine alio?*

54.

Tho. 4. d.

15. q. 1.

ar. 3. q. 1.

et seq.

AD primum sic proceditur. Videtur, quòd
 possit de vno peccato sine alio satisfacere.